

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/211/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

189/2018. (IX. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2018. június 12-én előterjesztett **panaszát** a 2018. szeptember 27-én megtartott zárt ülésén

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a **B. városi Rendőrkapitányság** – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2018. június 7-én történt rendőri intézkedés (közlekedésrendészeti intézkedés), annak módja és rendőri intézkedés (azonosításra és az intézkedés célja közlésére vonatkozó kötelezettség) elmulasztása miatt 2018. június 12-én, postai úton terjesztette elő panaszát a Testülethez, amit 2018. június 26. napján, postai úton kiegészített.

I.

A panaszos előadta, hogy 2018. június 7-én 20 óra és 20 óra 20 perc közötti időben B. város közúti ellenőrzés alá vonta őt az általa név és azonosítószám alapján megjelölt rendőr (K. G., *).

A panaszos gépkocsijával közlekedett B. város, amikor egy rendőrségi gépkocsi – megkülönböztető fényjelzés használatával – utána kanyarodott, és a Sz. utca – H. utca kereszteződésében intézkedés alá vonták. A panaszos a jobb szélső sávban szabályosan megállt, majd élettársával együtt kiszálltak a gépkocsiból, és előkészítette a dokumentumokat. Még két személy utazott velük (egy családtag nő és kiskorú gyermeke), akik a gépkocsiban maradtak.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Az intézkedő rendőr a köszöntés után – minden más formaságot mellőzve – az ellenőrzés alá vont gépkocsi motorháztetőjének kinyitására utasította a panaszost, aki a felszólításnak eleget is tett.

A rendőr azon kérdésére, hogy „Hol van a xenon trafó?“, a panaszos közölte, hogy tudomása szerint nincs semmilyen trafó, mert mind a tompított városi, mind pedig a távolsági fényszórót hagyományos izzó működteti, ami nem igényel trafót. Ennek igazolására a bal oldali H4 típusú izzót a helyétől kiszerezte, bízva abban, hogy ezzel az ellenőrzés befejeződik, és hogy ez bizonyítja: semmilyen kiegészítő „trafó“ vagy egyéb alkatrészt az izzó nem igényel, mindössze a gyári elektromos tápellátást biztosító csatlakozóval működik (egyazon izzóval, de külön kapcsolhatóan biztosítja a tompított és külön, az országúti fényt).

A rendőr először meglepődött, hogy valóban nem utólagosan beépített xenon fényforrást talált, azonban ezt követően – járőrtársával együtt – a szolgálati gépkocsiba visszavonult a panaszos által kiszerezelt izzóról a rendőr által előzetesen készített fényképfelvétellel.

A rendőr kis idő elteltével közölte a panaszossal, hogy azért vonta eljárás alá, mert az ellenőrzött gépkocsi szabályosan bekapcsolt tompított fénye őt elvakította. Ezt a panaszos vitatta, tekintettel arra, hogy még szürkület sem volt, és a kereszttutóban álló szolgálati gépkocsi vezetőjét egyébként sem vakíthatta volna. A panaszos ugyanakkor közölte, hogy a lámpák beállítását ellenőriztetni fogja.

A rendőr ekkor azt mondta, hogy a gépkocsiban lévő LED izzó – annak ellenére, hogy a hagyományos izzókkal megegyezően működtethető, és külön kapcsolhatóan üzemeltethető a tompított és az országúti fény és mindössze abban különbözik a hagyományos izzóktól, hogy a fényt nem izzószál, hanem LED biztosítja – nem megfelelő. A panaszos erre azt válaszolta, hogy a LED technológiával készült izzót nem ő építette be, és álláspontja szerint az semmiben nem tér el a hagyományos izzóktól, sem a ki- és beszerelést, sem pedig a működtetését tekintve.

A panaszos azt is közölte, hogy a kifogásolt fényforrás az időszakos műszaki átvizsgáláskor, vagy akár a gépkocsi többszöri megelőző kölcsönadásakor kerülhetett beépítésre, de az is lehetséges, hogy már a megelőző időszakos kötelező műszaki vizsga idején is benne volt a lámpatestben, és a gépkocsi így tett sikeres műszaki vizsgát.

A rendőr elmondta, hogy a LED technológiás fényforrás gépkocsiba való beépítése a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII.28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) 96. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint engedély nélküli átalakításnak minősül, így a gépkocsi forgalmi engedélyét – átvételi elismervény ellenében – bevonja, mellyel a gépkocsi (a bejegyzés szerint) tovább közlekedhet.

Ekkor a panaszos elveszítette a türelmét és közölte a rendőrrel, hogy mind ő, mind a vele utazó élettársa előtt nyilvánvaló, hogy nem azért állította meg a rendőr gépkocsit, mert az „elvakította“. Tekintettel a látási viszonyokra és a rendőrautó térbeli helyzetére, az nem is volt lehetséges, hanem a fényforrás egyedi színét – ami a xenon fényforrás színéhez hasonló – észlelve kifejezetten azzal a céllal állította meg, hogy a forgalmi engedélyt bevonja. Azonban, miután xenont nem talált, az általa feltalált fényforrás szabálytalanságára kellett hivatkoznia, hogy a hirtelen és egyértelműen célzott szabálysértés okaként feltételezett xenon fellelhetőségének hiánya ellenére szabálysértést állapíthasson meg, és a forgalmi engedélyt bevonhassa, ezzel mintegy

„móresre tanítsa” a panaszost, akinek ezzel jelentős anyagi hátrányt is okozott (kötelező műszaki vizsga díja).

A panaszos nem kívánja vitatni, hogy a gépkocsiba beépített LED technológiával készült és a kereskedelmi forgalomban is szabadon vásárolható izzó a hatályos jogszabályoknak megfelel-e, avagy annak beépítése valóban engedély nélküli átalakításnak minősül (az a szabálysértési eljárásban vizsgálendő, ahogyan a gépkocsi vezetőjének felróhatósága is). A panaszos azt sérelmezi, hogy az intézkedő rendőr nem tartotta be a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 15. §-ában előírt arányosság és fokozatosság alapelvét, amikor a legerősebb szankciót alkalmazta, annak ellenére, hogy egy egyszerű izzócserevel a szabálysértés – még ha az is volt ténylegesen – oka a helyszínen könnyedén elhárítható volt. A rendőri intézkedés a panaszosnak felesleges anyagi hátrányt is jelentett, mivel gépkocsijának érvényes műszaki vizsgálata ellenére újabb vizsgára kell azt vinnie a panaszosnak. Az intézkedő rendőr azonban az egyszerű izzócsere lehetőségét fel sem kínálva, ragaszkodott a legsúlyosabb szankció alkalmazásához, amit rövid úton foganatosított is. Emellett azonban a forgalmi engedély bevonását igazoló átvételi elismervény szerint a gépkocsit engedte a rendőr tovább közlekedni, izzócsere nélkül.

Ezt követően a rendőr a társával együtt sietve távozott, mert az ellenőrzés helyszínétől mintegy 100 méterre, a Sz. utca közlekedési lámpájánál baleset történt, ahol helyszíneltek.

A panaszos egyébként a rendőri intézkedést követően – hogy elkerülje a további intézkedéseket – a kifogásolt fényforrást még a helyszínen néhány perc alatt kicserélte hagyományos izzókra.

A panaszos az arányosság vizsgálatával összefüggésben utalt a *Féja András és Kádár András Kristóf* által publikált, „Az arányosság kérdése a Független Rendészeti Panasztestület gyakorlatában” című kiadványban megfogalmazottakra: a Testület gyakorlata szerint, az arányossággal összefüggésben alapvetően elvárható a rendőrségtől, az egyértelműen, kirívóan, mondhatni „első ránézésre” aránytalan intézkedések elkerülése. „Ez az értelmezés áll összhangban az Rtv. fent idézett rendelkezésével, amely szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”

2) A panaszos továbbította a Testület részére az „Elismervény vezetésre jogosító okmány, forgalmi engedély, ideiglenes forgalomban tartási engedély, rendszám-tábla, indítási napló elvételéről” szóló dokumentumot, amelynek tanúsága szerint 2018. június 7-én 20 óra 20 perckor a rendőr a B. város, a Sz. utca – H. utca részénél a Korm. r. 96. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján a panaszos gépkocsijának forgalmi engedélyét elvette.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében további felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A panaszossal szemben a B. város Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Járőr- és Őrszolgálati Alosztály állományának két beosztottja, egy r. törzsőrmester járőrparancsnok és egy r. őrmester járőr foganatosította a rendőri intézkedést.

2) A szabálysértési feljelentés azt tartalmazza, hogy azt a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. §-ába és a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 5. §-ának (1) bekezdés c) pontjába ütköző szabálysértés elkövetése miatt tették meg a rendőrök.

2018. június 7-én 20 óra 20 perckor B. város, a Sz. út H. utcai kereszteződésnél intézkedés alá vonták a rendőrök a panaszost és az általa vezetett gépkocsit. A járművet azért állították meg, mert annak első világító berendezései kékesfehér színű, hideg fényt bocsátottak ki, valamint a vele szemben közlekedőket részben vakította.

Az intézkedés során megállapították, hogy az 1990-es gyártási évű gépkocsi első világító berendezéseiben H4 foglalatú LED fényforrások találhatóak, melyeket utólagosan építettek be. A panaszos elmondta, hogy ezek kétkapcsolású LED fényforrások, így tompított és reflektor üzemmódban is működnek.

A rendőrök közölték a panaszossal, hogy a Korm. r. 96. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerinti engedély nélküli átalakítás miatt a járműforgalmi engedélyt a helyszínen elveszik, valamint ellene a KRESZ 5. §-ának (1) bekezdés c) pontjába ütköző szabálysértés miatt szabálysértési feljelentést tesznek, amit megértett és tudomásul vett. A panaszos a szabálysértés tényét nem ismerte el, erről szabálysértési nyilatkozat készült.

A rendőrök a járművet és a panaszost ellenőrizték a körözési nyilvántartásban, abban nem szerepeltek; az alkoholteszteres ellenőrzés negatív eredménnyel zárult. A rendőrök a jármű forgalmi engedélyt, bevonó ellenében, elvették. A gépkocsi világító berendezéséről, valamint az abban használt LED fényforrásról fényképfelvételeket készítettek. A panaszossal szóban közölték, hogy az intézkedéssel szemben a Testületnél 20 napon belül, míg – a nap 24 órájában – bármely rendőri szervnél 30 napon belül panaszt terjeszthet elő.

3) a) A B. város Rendőrkapitányság Rendészeti Osztályának vezetője továbbította az É. város Járási Hivatal Hatósági Osztályának a panaszos gépjárművének a helyszínen elvett forgalmi engedélyt, illetve a keletkezett iratokat megküldte a szabálysértési eljárás lefolytatása érdekében az É. város Rendőrkapitányság szabálysértési hatóságának.

b) A B. város Rendőrkapitányság Rendészeti Osztályának vezetője megkereste a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Közlekedési Hatóság Jármű Módszertani Hatósági Főosztályát.

A megkeresés a szabálysértési feljelentéssel [Állásfoglalás II. rész 2) pont] egyezően tartalmazza a tényállást, ami alapján az osztályvezető kérte a hatóságot, hogy intézkedjenek a jármű műszaki vizsgálatáról.

4) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök utólag jelentést készítettek a rendőri intézkedés részleteiről, amelyek az alábbi adatokat tartalmazzák.

a) A r. törzsőrmester járőrvezető (akit a panaszos név és azonosító szám alapján megjelölt a panaszbeadványban) jelentése az alábbiakat tartalmazza.

A r. törzsőrmester 2018. június 7. napján, szolgálata teljesítése során gépkocsizó szolgálatot látott el a B. város Rendőrkapitányság illetékességi területén járőrvezetőként, társa a r. őrmester volt. A szolgálati gépkocsit a r. törzsőrmester vezette.

20 óra 20 perckor B. város lakott területén, a 71-es számú főúton közlekedtek szolgálati gépkocsival Tihany irányába, amikor a velük szemben közlekedő gépkocsival kapcsolatban a r. törzsőrmester azt észlelte, hogy annak első világító berendezései kékes-fehér színű fényt bocsátanak ki, ami vakított. A jármű fényforrásai olyan erősen és oly módon világítottak, mintha a járművezető távolsági fényszóróval közlekedne. Az említettek alapján vélelmezhető volt, hogy a régi típusú járműbe utólagosan xenon lámpákat szereltek be, ezért intézkedés alá vonták a panaszost.

A jármű megállítást követően a járművezetőhöz lépett a járőrvezető. A napszaknak megfelelően köszönt, bemutatkozott, majd közölte a panaszossal, hogy közlekedésrendészeti ellenőrzést tart, személyes okmányait és a gépkocsi papírjait adja át ellenőrzés céljából. Az iratok átadását követően megkérte őt, hogy a jármű motorteret nyissa ki, aminek eleget tett. A világító berendezések hátoldalát megtekintve több elektromos csatlakozót és vezetékfedeztet fedezett fel a rendőr. A gépkocsi szabvány H4-es izzójának csatlakozója nem az izzóra kapcsolódott, hanem egy másik vezetékre, ami egy H4 foglalatú LED fényforráshoz tartozik. Ekkor közölte a panaszossal, hogy ez a fényforrás nem megfelelő a gépkocsi lámpáihoz, ugyanis a jármű 1990-es gyártási évű, így nem rendelkezik LED fényforráshoz való típus-jóváhagyással. Járművében csak H4 típusú, hagyományos izzószálas égőt használhat, mert a világítóberendezést azzal hagyták jóvá. Továbbá közölte a rendőr azt is, hogy mivel vele szemben közlekedett a panaszos, így észlelte azt, hogy a lámpája vakít, valamint hideg fehér fényt bocsát ki, ezért vélelmezte, hogy utólagosan beszerelt, valamilyen más izzóval van szerelve.

A jelentésben a r. törzsőrmester úgy nyilatkozott a kérdéses gépkocsival kapcsolatban, hogy az 1990-es gyártási évű, így nem rendelkezik LED fényforráshoz való típus-jóváhagyással. A világítóberendezés csak H4 típusú hagyományos izzószálas égővel használható, mivel azt úgy tervezték meg, hogy a kb. 5 mm hosszú izzószál által kibocsátott fény vetítse az útra, meghatározott vetítési kép formájában. Ezzel szemben az alkalmazott LED kb. 20 mm hosszban bocsát ki fényt, amelynek helyzete vélelmezhetően nem is esik egybe a H4 szabványú izzószálas égő izzószálának helyzetével, emiatt a világító berendezés nem képes annak fényét meghatározott vetítési kép formájában az útestre bocsátani. Ezen okok miatt jön létre a vakítás. A fentiek tekintetében engedély nélküli átalakítás történt.

A r. törzsőrmester hivatkozott a Korm. r. 96. §-ának (1) bekezdésére („Az ellenőrző hatósági személy az eljárása során a forgalmi engedélyt, illetve az ideiglenes forgalomban tartási engedélyt a helyszínen elveszi, ha az a) pont szerint a járművet engedély nélkül átalakították.”) A rendőrnek a fentebb említettek tekintetében nem volt mérlegelési jogköre. A forgalmi engedélyt a helyszínen bevonó ellenében elvette, valamint közölte a panaszossal, hogy ellene szabálysértési feljelentést tesz.

A panaszost az intézkedés során elhangzottak szemmel láthatóan felzaklatták. Közölte a rendőrrel, hogy ő jogász és szerinte ez az átalakítás teljesen szabályos. Valamint hozzátette, hogy „mindketten tudjuk, hogy ez az autó holnapután friss műszakival menni fog, 23 ezerért”. Ezt követően megkérte a rendőrt a panaszos, hogy adja meg nevét és jelvéyszámát, aminek eleget tett. A rendőr közölte vele azt is, hogy az intézkedéssel szemben a Testületnél 20 napon belül, míg a nap 24 órájában bármely rendőri szervnél 30 napon belül panaszt terjeszthet elő. Az

intézkedés végén a járőrvezető „Minden jót! Viszontlátásra!” szavakkal köszönt el, majd szolgálatát tovább folytatta.

Az ügyben szabálysértési feljelentés készült, amihez csatolta az intézkedés során készített fényképfelvételeket a LED fényforrásról, annak a motortérben lévő elektromos bekötéséről, valamint a világítóberendezés számáról.

a) A r. őrmester járőr jelentése azt tartalmazza, hogy 2018. június 7-én, szolgálata teljesítése során, 20 óra 20 perckor megállította B. város, a Sz. utcában közlekedő személygépkocsit, ami kékesfehér színű hideg fényt bocsátott ki, és részben elvakította a vele szemben közlekedőket. A személygépkocsi vezetőjét, a panaszost a rendőr tájékoztatta a megállítás okáról.

A panaszossal először azt közölték, hogy megállítására a fent említettek miatt került sor, majd az intézkedés során kiderült, hogy utólagosan beépített H4 foglalatú LED fényforrást szereltek be a személygépkocsiba.

A r. őrmester közölte a panaszossal, hogy engedély nélküli átalakítás miatt a helyszínen elveszi a forgalmi engedélyét, mert a személygépkocsiba utólagosan építették be az izzót. a panaszos elmondta azt is, hogy ezek kétkapcsolású LED fényforrások, így tompított és reflektor üzemmódban is működnek.

Az Rtv. 15. §-a alapján a rendőr a panaszossal szemben betartotta az arányosság követelményét, mivel a szóban forgó gépkocsi egy terepjáró, és fényforrásai részben elvakítják a vele szemben közlekedőket, így ez a közúti közlekedésre nem biztonságos. A panaszos tett egy kijelentést is, miszerint „mindketten tudjuk, hogy ez az autó holnapután friss műszakival menni fog”.

A panaszossal az intézkedés elején a járőrvezetővel együtt a napszaknak megfelelően köszöntek, bemutatkoztak a panaszosnak, és elmondták, hogy mely rendőrkapitánysághoz tartoznak.

5) A B. város Rendőrkapitányság vezetőjének a Megyei Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatára vezetőjéhez címzett tájékoztató levele megismétli a szabálysértési feljelentésben foglaltakat.

A szabálysértési feljelentést az eljárásra illetékes lakhely szerinti rendőrkapitányság felé, míg a forgalmi engedélyt a szintén lakhely szerint illetékes járási hivatalnak, továbbá a jármű műszaki vizsgálatára vonatkozó kérelmet az illetékes közlekedési hatóság felé megküldték.

A rendőri intézkedésről kép és hangfelvétel nem áll a rendőrség rendelkezésére.

III.

A Testületnek elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a sérelmezett események vizsgálatára a hatásköre kiterjed-e.

A Testület hatáskörét az Rtv. szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek a IV-V. Fejezetben – a 46/A-46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő

eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
 - b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Mindebből következik, hogy a Testületnek az idézett jogszabályi előírás alapján nincs hatásköre annak megállapítására, hogy a panaszos magatartásával szabálysértést valósított-e meg.

IV.

A panaszos sérelmezte a vele szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedést, annak során a gépjármű forgalmi engedélyének elvételét, amellyel – álláspontja szerint – a rendőrség figyelmen kívül hagyta az arányosság követelményét. A panasz szerint a rendőrök nem tettek eleget az azonosításra vonatkozó kötelezettségüknek, és az intézkedés indokaként többféle körülményre hivatkoztak. **A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

- 1) A Testület a panasz alapján tehát első körben a panaszos intézkedés alá vonását vizsgálta, amelynek során az alábbi jogszabályi előírásokat vette figyelembe.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. és 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében, illetve közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv. 44. §-ának (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 9. §-a azzal egészíti ki, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és – amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele – rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

A fentiekre vonatkozóan továbbá több jogszabályi rendelkezés is felhívható. A KRESZ 5. §-a rendezi, hogy milyen gépjárművel lehet a közlekedésben részt venni. Eszerint a közlekedésben olyan járművel szabad részt venni, a) amelynek jogszabályban meghatározott érvényes hatósági engedélye van; b) amelyre külön jogszabályban meghatározott számú, típusú és elhelyezésű hatósági jelzés(ek) [rendszámtábla(ák)] van(nak) felszerelve; c) amelynek műszaki-, biztonsági- és környezetvédelmi jellemzői megfelelnek a jogszabályban meghatározott feltételeknek; d) amely az utat és tartozékait nem rongálja és azok környezetét nem szennyezi; e) amely megfelel a (9) bekezdésben meghatározott feltételnek; f) amelyre a külön jogszabályban meghatározottak szerinti kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási fedezet fennáll.

Ezt a keret-rendeletet a közúti járművek megvizsgálásáról szóló 5/1990 (IV.12.) KöHÉM rendelet (a továbbiakban: ER) tölti meg tartalommal, amelynek 2. §-a rögzíti, hogy a rendelet alkalmazásában jármű átalakítása a már forgalomba helyezett jármű olyan megváltoztatása, amely a típusbizonyítványban, az összeépítési engedélyben vagy a korábbi átalakítási engedélyben meghatározott adat, illetőleg közlekedésbiztonsági vagy környezetvédelmi jellemző módosulását eredményezi, valamint a gépkocsi alvázának (az alváz szerepét betöltő, az alvázsámozatot viselő szerkezeti elemének) cseréje. Az ER taxatív felsorolja azokat az eseteket, amelyek nem minősülnek átalakításnak. Az átalakítási munkálatoknál – a 16. § szerint – a már forgalomba helyezett gépjármű, mezőgazdasági vontató és ezek pótkocsija átalakításához szükséges előzetes engedélyt a közlekedési hatóságtól kell a jármű tulajdonosának kérnie. A kérelemhez csatolni kell az elbíráláshoz szükséges műszaki dokumentációt. Ha a nem sorozatszerűen átalakított jármű a követelményeknek megfelel, az átalakítással létrehozott változást a közlekedési hatóság a jármű hatósági (forgalmi) engedélyébe bevezeti. Az átalakított jármű vizsgálatának eredményén alapuló intézkedésekre egyebekben az ER. 13. §-ban foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

A Szabs. tv. 224. §-a szerint a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértését követi el továbbá az, aki a KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg.

A Korm r. 96. §-ának (1) bekezdésének a) pontja szerint az ellenőrző hatósági személy az eljárása során a forgalmi engedélyt, illetve az ideiglenes forgalomban tartási engedélyt a helyszínen elveszi, ha járművet engedély nélkül átalakították. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint az (1) bekezdés d), e) és g) pontjában foglalt esetek kivételével a forgalmi engedély, illetve az ideiglenes forgalomban tartási engedély helyszíni elvételével egyidejűleg a címkét a rendszámtábláról el kell távolítani. A Korm. r. 96. §-ának (5) bekezdése szerint az ellenőrző hatósági személy a forgalmi engedély, az ideiglenes forgalomban tartási engedély, illetve a hatósági jelzés elvételéről átvételi elismervényt ad, amely tartalmazza a jármű azonosító adatait, az engedély számát és az elvétel okát. Az átvételi elismervény birtokában a járművel – az (1) bekezdés c) és f) pontjában foglalt kivétellel – a lakcímig vagy a telephelyig lehet közlekedni. Ugyanezen jogszabályhely (6) bekezdése kimondja, hogy a helyszínen elvett forgalmi engedélyt, az ideiglenes forgalomban tartási engedélyt, illetve hatósági jelzést, valamint az intézkedésről készült jelentés (feljelentés) egy példányát az ellenőrző hatóság öt napon belül megküldi az üzemben tartó lakcíme (székhelye) szerint illetékes közlekedési igazgatási hatóságnak.

b) A fenti hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és a közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára: ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (jelen esetben: szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, elmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

A panaszos előadása szerint gépkocsijával B. város belterületén haladt, amikor a rendőrök megállították és intézkedés alá vonták. A rendőri előadás szerint a panaszost azért vonták intézkedés alá, mert a gépkocsijának világítóberendezését nem találták rendben: hideg fényt bocsátott ki, ami a közlekedőket vakította, így nem felelt meg a KRESZ 5. §-ában előírtaknak.

A rendőri és a panaszosi előadás is megegyezik abban, hogy a panaszos gépjárművel vett részt a közlekedésben, tehát a rendőrök már önmagában az Rtv. 44. §-a alapján akkor is jogosultak voltak intézkedés alá vonni a panaszost, ha nem észleltek volna szabálysértésre utaló jelet a gépkocsin. **Ebből következően a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga amiatt, hogy a rendőrök közlekedésrendészeti intézkedést kezdeményeztek vele szemben.** (Ugyanakkor a Testület ismételten leszögezi, hogy nincs hatásköre abban a kérdésben dönten, hogy a panaszos gépkocsiján történt-e szabálytalan átalakítás, ezen kérdéseknek vizsgálata a szabálysértési eljárás során a szabálysértési hatóság

feladata. Erre való tekintettel a Testület a forgalmi engedély helyszínen történő elvételének jogszerűségével kapcsolatosan is arra szorítkozik, hogy a rendőrnek az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontja alapján jogosultsága van az okmány helyszíni elvételére. Az adott esetben vitathatatlan, hogy az intézkedésre a rendőr által hivatkozott szabálysértés gyanúja adott okot, azonban a szabálysértés felelősségének kérdésében a Testület nem jogosult állást foglalni, így azt is a szabálysértési eljárás hivatott tisztázni, hogy jogszerűen került-e sor a forgalmi engedély elvételére.)

2) Az Állásfoglalás IV. rész 1) pontjában kifejtettek alapján a Testület külön nem vizsgálta a panaszos által hivatkozott, az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság kérdését. A Korm. r. idézett rendelkezése alapján az intézkedő rendőröknek ugyanis nem volt mérlegelési lehetőségük: az engedély nélküli átalakítás következtében a gépkocsi forgalmi engedélyt elvették. Más jogkövetkezményt nem alkalmazhattak adott esetben.

A Testület megállapítása szerint a rendőrök a közlekedésrendészeti feladatuk ellátása során az arányosság elvét nem tudták alkalmazni a jogszabály által kötelezően előírt intézkedés (forgalmi engedély elvétele) foganatosítása miatt. A panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme ebben a vonatkozásban nem vizsgálható.

3) A panaszbeadvány szerint a panaszossal szemben intézkedő rendőrök csak köszöntek neki, minden más formaságot mellőztek, amikor ellenőrzés alá vonták. A panaszos szerint továbbá az intézkedés okaként a rendőrök először azt közölték, hogy az izzó nem megfelelő, majd pedig arra hivatkoztak, hogy a fényszóró elvakította őket.

Az intézkedő rendőrök jelentésükben egyezően előadták, hogy a napszaknak megfelelően köszöntek, bemutatkoztak a panaszosnak, és elmondták, hogy mely rendőrkapitánysághoz tartoznak. A járőrvezető azt közölte a panaszossal, hogy közlekedésrendészeti ellenőrzést tart. Közölte, hogy a fényforrás nem megfelelő, illetve, hogy azt tapasztalták, vakító a gépkocsi fénye.

Az Rtv. 20. §-a szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat tovább részletezi. Az 5. § szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentebb meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület rámutat arra, hogy az Rtv. 20. §-ában rögzített követelmények azért bírnak különös jelentőséggel az intézkedés alá vont személy jogérvényesítési képessége szempontjából, mert csak abban az esetben gyakorolható érdemben a panasztételi jog, ha az intézkedéssel érintett

személy az intézkedés okára, alapjára és az intézkedést foganatosító személy kilétére nézve birtokában van a valós és releváns információknak. Ugyanis ezek hiányában nincs azzal tisztában, hogy ki ellen kell benyújtani a panaszát, nem tudja megfelelően megítélni a vele szemben foganatosított intézkedés jogszerűségét és nem tud adott esetben hatékonyan érvelni az intézkedés jogszerűsége ellen sem. Ezeket a szabályokat, amelyek lehetővé teszik az intézkedő rendőr azonosítását, illetve a panaszjog gyakorlását, a Testület gyakorlatában garanciális jelentőségűnek tartja – elsősorban a közhatalom gyakorlásának megfelelő kontrolljára és az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított panaszjogra tekintettel.

A Testület a rendelkezésre álló, egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a hivatkozott rendőri kötelezettség teljesítése tekintetében, ezért ebben a vonatkozásban a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

V.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján jelen ügyben azt a megállapítást tette, hogy a rendőrök jogszerűen vonták intézkedés alá a panaszost és gépjárművét: a közlekedésrendészeti intézkedés foganatosításával nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A panaszossal szemben a konkrét esetben az arányosság elvét, illetve enyhébb intézkedést a rendőrök nem alkalmazhattak, ezért az említett alapjog sérelme ebben a vonatkozásban nem vizsgálható. A rendőrök azonosításra, illetve az intézkedés oka közlésére vonatkozó kötelezettségének megsértése tekintetében az egymásnak ellentmondó bizonyítékok miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogának sérelme nem volt megállapítható.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2018. szeptember 27.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag